

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 713-01/14-912 EPA 247-VII
Ljubljana, 6. februarja 2015

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) sprejela naslednje

M n e n j e

**k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih
(ZS-L) – skrajšani postopek**

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) je na 48. seji 4. februarja 2015 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih – skrajšani postopek, EPA 247-VII (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija predlog zakona **podpira** ob upoštevanju pripomb Zakonodajno - pravne službe Državnega zbora in Sodnega sveta.

Predlagatelj je predstavil bistvene rešitve v predlogu zakona. Tudi v tem primeru gre za upoštevanje priporočil organizacije GRECO in za spremembe, ki želijo vzpostaviti pogoje za učinkovitejše delo sodišč. V predlogu zakona se postavlja okvir za sprejem Kodeksa sodniške etike, ki ga mora Sodni svet sprejeti v 6 mesecih po sprejemu predloga zakona. Rešitve v predlogu zakona predstavljajo samo zakonodajni okvir, ostale podrobnosti bo avtonomno sprejemal Sodni svet. Gre za spodbudo, da se poskuša vzpostaviti objektiviziran standard nekih vrednot in je v interesu vsake institucije, saj s tem ohranja ugled v javnosti. Predlog zakona urejuje tudi položaj sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, ker je Računsko sodišče v revizijskem poročilu marca 2014 ugotovilo, da je bilo poslovanje Ministrstva za pravosodje in javno upravo pri izvajanju nadzora nad delom sodnih cenilcev, ki opravljajo storitve na področju vrednosti nepremičnin izven sodnih postopkov neučinkovito, saj ni zagotovilo enakopravne obravnave kandidatov pri obveznem opravljanju preizkusa strokovnosti za pridobitev dovoljenja za opravljanje nalog sodnega cenilca. Večja sprememba v predlogu zakona je tudi širjenje možnosti razporejanja okrajnih sodnikov na okrožna sodišča z letnim razporedom, ki bo zagotovilo bolj enakomerno obremenjenost sodnikov.

Komisija je na seji obravnavala tudi pripombe, ki so jih na predlog zakona poslali: Zakonodajno - pravna služba Državnega zbora, Vrhovno sodišče Republike Slovenije, Sodni svet, Združenje SICGRAS – Združenje sodnih izvedencev in sodnih cenilcev Slovenije za gradbeno stroko, Združenje sodnih izvedencev in cenilcev kmetijske stroke Slovenije, Društvo sodnih izvedencev in cenilcev gozdarstva Slovenije, Društvo prevajalcev in tolmačev Slovenije, Združenje stalnih sodnih tolmačev in pravnih prevajalcev Slovenije in Notarska zbornica Slovenije.

Glede na številne pripombe in mnenja različnih organizacij in združenj, ki so prispela na predlog zakona, so člani komisije ugotovili, da je bilo pri usklajevanju z različnimi deležniki vloženega premalo navora in da so bile organizacije obravnavane nekorektno, saj se jih ni vnaprej povprašalo za mnenje do predloga zakona. Kot so izpostavili člani komisije, so sodni tolmači, sodni izvedenci in cenilci izjemo pomemben strokovni kader in pripomorejo k dobremu delu sodišč, njihovo strokovno znanje pa je nujno pri sklepanju pogodb, pri mediacijah, poravnava in drugih postopkih tudi izven sodišč in pripomorejo k uspešno zaključenim postopkom. Predlagatelj je članom komisije pojasnil, da je bila rešitev glede ureditve statusa sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev v predlogu zakona nepravilno razumljena in je zdaj usklajena z Zakonodajno - pravno službo Državnega Zbora, kot tudi z vsemi deležniki, s katerimi so se po objavi predloga zakona srečali in bodo zato predlagani ustrezni amandmaji. V besedilu amandmaja bo tako zapisano, da se položaj sodnih tolmačev ne spreminja, sodni izvedenci in cenilci pa smejo svoj uradni naziv uporabljati v vseh pravnih in upravnih postopkih, kot tudi takrat, če tako zahteva zakon ali uredba. Ločeno od tega pa so dela, ki jih bodo sodni cenilci in izvedenci opravljali kot komercialno dejavnost, v teh poslih pa se ne smejo sklicevati na uradni status, jim pa lahko ta služi kot referenca. Ministrstvo za pravosodje bo v delu, ki se tiče javnega interesa, opravljajo nadzor. Predlagatelj tudi meni, da trenutna zakonska ureditev vzbuja pri državljanih napačen občutek varnosti, saj menijo, da Ministrstvo za pravosodje nadzira vsa, tudi komercialna razmerja, v katerih sodelujejo sodni izvedenci. Komisiji je bilo predstavljeno, da bo na tem področju v prihodnje treba doreči način urejanja statusa sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, saj gre za približno 3000 oseb, ki so vpisane v registre sodnih izvedencev, pri čemer dobijo licenco enkrat za vselej brez občasnih preverjanj usposobljenosti. Komisija se je strinjala s smerjo reševanja tega zapleta in izpostavila, da do njega verjetno ne bi prišlo, če bi bili pravočasno opravljeni pogovori z deležniki, ki so sledili številnim pripombam na predlog zakona.

Komisija se je dotaknila tudi vprašanja lažjega prerazporejanja okrajnih sodnikov na okrožna sodišča z letnim razporedom, saj je bilo to doslej izjema, zdaj pa to postaja pravilo. Postavlja se vprašanje, ali še veljajo pogoji posebne usposobljenosti in izkušenosti za reševanje zahtevnejših kazenskih zadev, in postavi se vprašanje, kaj bo s plačilom okrajnih sodnikov, ko bodo premeščeni, in kaj z bonitetami, ki bi jim pripadale, če bi bili po rednem postopku imenovani na okrožno sodišče. Predlagatelj je pri tej pripombi pojasnil, da je bila možnost za premeščenje že doslej zapisana v 71. členu zakona, ki pa se ga ni uporabljalo, ker ni bilo enotnega stališča do vsebine določbe. Mnenja so bila, da bi lahko prihajalo do težav z vidika stvarne pristojnosti in zato tega člena niso izvajali. Na predlog sodne veje oblasti je zdaj v predlogu zakona ta možnost jasno zapisana. Glede vprašanja na komisiji, ki se je nanašalo na pripombe Vrhovnega sodišča RS, ki je med drugim predlagalo uvedbo enovitega sodnika, pa je po mnenju predlagatelja trenutno to težko izvedljivo, ker takšna rešitev potegne za seboj velike sistemske spremembe, ki segajo na zelo različna področja (državno tožilstvo, plače javnih uslužbencev ...).

Komisija je izpostavila še pripombe Sodnega sveta glede sprejemanja novega Kodeksa sodniške etike, saj Sodni svet pri svojem delu že upošteva Kodeks sodniške etike, ki ga je sprejelo Slovensko sodniško društvo. V tem delu so pripombe posredovali tudi iz Zakonodajno - pravne službe Državnega zbora in opozorili na obstoj dveh sodniških

kodeksov, kar lahko vodi v nejasnost pravil. Predlagatelj je dejal, da so želeli spodbuditi sprejem dokumenta, ki bi na ravni sodnikov krepil etične standarde, ki si jih bodo sodniki prek Sodnega sveta postavili sami in da res obstaja Kodeks sodniške etike Slovenskega sodniškega društva, vendar je vanj včlanjenih med 50 in 60 odstotkov vseh sodnikov in zato ne more veljati tudi za tiste, ki niso včlanjeni vanj. V tem delu gre za sledenje priporočilom organizacije GRECO.

Komisija je po dolgi razpravi podprla predlog zakona, pri tem pa pozvala k upoštevanju pripomb vseh deležnikov in pripravi ustreznih amandmajev.

Za poročevalca je bila določena državna svetnica Bojana Potočan.

Predsednik
Rajko Fajt, l.r.